L'estafa d'Esquerra

Opinió | 25/02/2026

Del dèficit fiscal de 16.000 i 22.000 milions al pacte dels 4.700: el relat s'encongeix i ningú no dona explicacions

Oriol Junqueras va amenaçar dissabte passat de no aprovar ni els pressupostos de la Generalitat ni els de l'Estat fins que Pedro Sánchez cedeixi la gestió de l'IRPF, l'última reivindicació del partit.

El líder d'ERC va assegurar, durant la reunió del consell nacional, que el traspàs és "decisiu perquè aporta més eines, més competències i més recursos" i va afegir que "Catalunya se'ls mereix tots". Una expressió recurrent: parlar en nom de tot un país.

Tanmateix, Junqueras és dels que escanya però no ofega, perquè va deixar la porta oberta a negociar suplements de crèdit. És a dir, a prorrogar els comptes i anar fent, mantenint la legislatura amb acords parcials.

La pregunta és inevitable: què va anar a fer a la Moncloa ara fa un mes, el passat 8 de gener? En sortir de la reunió amb el president del Govern espanyol, tot eren flors i violes. El to era radicalment diferent.

Però la qüestió de fons és una altra. Per què ERC ha acabat acceptant un sistema de finançament que preveu només 4.700 milions d'euros més per a Catalunya?

Des de fa gairebé vint anys, el relat del dèficit fiscal ha situat la xifra en 16.000 milions anuals. Era l'"Espanya ens roba", la base argumental del procés. I ara s'accepta una millora que representa, com a mínim, 11.000 milions menys del que s'havia denunciat com a greuge estructural.

Encara més: la consellera d'Economia de Pere Aragonès, Natàlia Mas, va elevar la xifra fins als 22.000 milions en una compareixença el setembre del 2023. En plena precampanya. Pocs mesos després, Aragonès convocava eleccions per al 12 de maig. El resultat va ser demolidor per a ERC: de 33 diputats a 20. De la presidència de la Generalitat als escons de l'oposició, per darrere de Junts. I ell mateix fora de la primera línia política.

El debat ve de lluny. El primer a parlar dels 16.000 milions va ser el conseller d'Economia Antoni Castells (2003-2010), durant els governs de Maragall i Montilla. Va impulsar fins i tot una Comissió d'Experts per a la Reforma del Sistema de Finançament Autonòmic (2008). Posteriorment, Andreu Mas-Colell (2010–2016) va oficialitzar la publicació de les balances fiscals el 2012, reforçant el relat del greuge comparatiu.

Durant anys, el discurs va anar creixent, amplificat també per bona part de l'entorn mediàtic. Avui, en canvi, l'acceptació d'una xifra molt inferior no genera el mateix soroll ni la mateixa indignació.

Torno, doncs, a la pregunta inicial: si el dèficit era de 16.000 —o fins i tot 22.000— milions, per què ara n'han acceptat 4.700? La diferència oscil·la entre 11.000 i 17.000 milions anuals. No és una discrepància menor, és un canvi de relat.

Potser la xifra estava inflada. Potser partia d'una simplificació interessada: no paguen els territoris, paguen les persones. Els residents a Pedralbes aporten més que els de Nou Barris; els de Montilivi més que els de la Font de la Pólvora, per posar un exemple gironí. La redistribució fiscal respon a rendes, no a mapes.

No estic en contra que Catalunya millori el seu finançament. Ben al contrari. Però em temo que, si arriba aquesta millora, difícilment la notaran els ciutadans normals i corrents. El risc és que

acabi servint, sobretot, per engreixar la maquinària política i administrativa de la Generalitat.

Al capdavall, els alts càrrecs del Govern català ja perceben retribucions aproximadament un 30% superiors a les d'altres comunitats autònomes. I aquesta és, també, una dada que convé no oblidar.

Autor: Xavier Rius